

EOC
EUROASIAN
ONLINE
CONFERENCES

SPAIN CONFERENCE

**INTERNATIONAL CONFERENCE ON
SUPPORT OF MODERN SCIENCE AND
INNOVATION**

Google Scholar

zenodo

OpenAIRE

doi® digital object
identifier

eoconf.com - from 2024

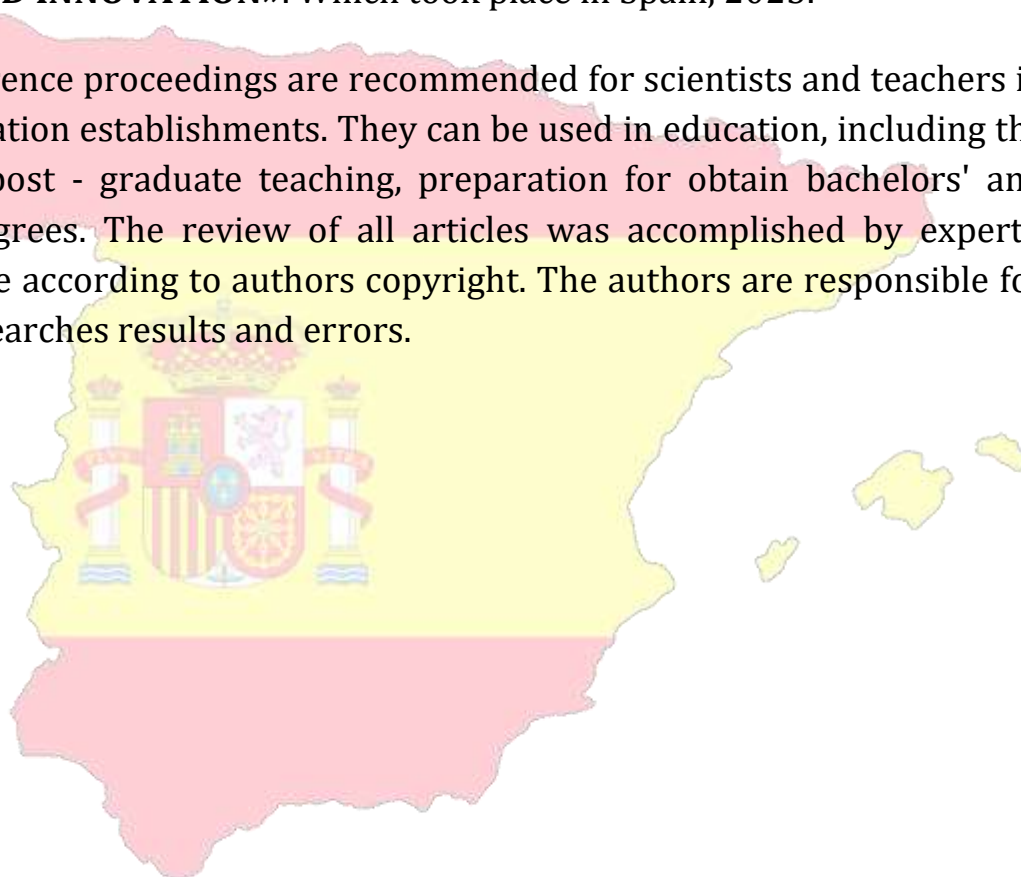

INTERNATIONAL CONFERENCE ON SUPPORT OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION: a collection scientific works of the International scientific conference – Madrid, Spain, 2025, Issue 5.

Languages of publication: Uzbek, English, Russian, German, Italian, Spanish,

The collection consists of scientific research of scientists, graduate students and students who took part in the International Scientific online conference «**INTERNATIONAL CONFERENCE ON SUPPORT OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION**». Which took place in Spain, 2025.

Conference proceedings are recommended for scientists and teachers in higher education establishments. They can be used in education, including the process of post - graduate teaching, preparation for obtain bachelors' and masters' degrees. The review of all articles was accomplished by experts, materials are according to authors copyright. The authors are responsible for content, researches results and errors.

O'zbekiston qishloq xo'jaligida logistika xizmatlarining istiqbollari**Hasanov Ozodbek Sadriddin o'g'li**

Namangan davlat universiteti

Iqtisodiyot fakulteti Iqtisodiyot (tarmoqlar va
sohalar boyicha) yo'nalishi 3-kurs talabasiIlmiy rahbar: **Asqaraliyev Saidali o'qituvchi.**(NamDU)

Annotatsiya: Mazkur maqolada O'zbekiston Respublikasining qishloq xo'jaligi sohasida logistika xizmatlarining hozirgi holati, rivojlanish tendensiyalari hamda istiqbollari ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Tadqiqot doirasida qishloq xo'jaligi mahsulotlarini ishlab chiqarish, saqlash, tashish va realizatsiya qilish jarayonlarida logistika tizimining o'rni va ahamiyati yoritilgan. Maqolada transport-logistika infratuzilmasining mavjud holati, agrar sektorning iqtisodiy ko'rsatkichlari, eksport salohiyati hamda xalqaro reytinglar asosida O'zbekistonning logistika samaradorligi baholangan. Tadqiqot jarayonida milliy statistika ma'lumotlari, FAO(bu Food and Agriculture Organization of the United Nations, ya'ni Birlashgan Millatlar Tashkilotining Oziq-ovqat va qishloq xo'jaligi tashkiloti.) va Jahon banki hisobotlari, shuningdek, mahalliy va xorijiy olimlarning ilmiy ishlari asos qilib olingan. O'rganish natijasida qishloq xo'jaligida logistika xizmatlarini rivojlantirishga to'sqinlik qilayotgan asosiy muammolar aniqlanib, ularni bartaraf etish bo'yicha amaliy taklif va tavsiyalar ishlab chiqilgan. Tadqiqot xulosalari agrar sohada logistika tizimini takomillashtirish, eksport raqobatbardoshligini oshirish hamda oziq-ovqat xavfsizligini mustahkamlashga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: qishloq xo'jaligi, logistika xizmatlari, agrologistika, transport-logistika tizimi, agrar sektor, logistika infratuzilmasi, eksport logistikasi, logistika samaradorligi, oziq-ovqat xavfsizligi, logistika istiqbollari

Kirish. Qishloq xo'jaligi O'zbekiston iqtisodiyoti uchun strategik ahamiyatga ega bo'lib, mamlakat YAIMning katta qismini tashkil etadi. Uning egallagan ulushi va aholi bandligi jihatidan muhimligiga qaramay, sohadagi ishlab chiqarish va yetkazib berish tizimlarining samaradorligi logistika imkoniyatlariga bog'liq. Zamonamiz iqtisodiyotida logistika — sanoat, qishloq xo'jaligi va xizmat ko'rsatish sohalarida boshqaruvning hal qiluvchi vositasidir. Ayniqsa, agroprom soha logistika tizimlari mahsulotlarni sifatli saqlab, iste'molchilarga o'z vaqtida yetkazib, ishlab chiqaruvchilarga optimal daromad ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Logistika umumiy iqtisodiy jarayonlarni optimallashtirish va samaradorlikni oshirishga hissa qo'shadi. Shu bois, zamonaviy agrar islohotlar uchun logistika yechimlarini joriy etish muhim omildir.

Zamonaviy sharoitda O'zbekiston qishloq xo'jaligidagi muammolar – ishlab chiqarish hajmiga erishish, mahsulot sifatini saqlash, bozor infratuzilmasini rivojlantirish va eksport imkoniyatlarini kengaytirish masalalari tizimli

yechimni talab etadi. Adabiyotlarda ta'kidlanganidek, qishloq xo'jalik tizimida moddiy oqimlarning harakatlanishiga oid jarayonlar logistika mazmunini tashkil etadi. Bunday tizim xomashyo, texnik vositalar, tayyor mahsulot va iste'molchilar o'rtasidagi zanjirni boshqarib, yetkazib berish, omborlash va nazorat operatsiyalarini o'z ichiga oladi. Shu bois, qishloq xo'jalik ishlab chiqarishini optimallashtirish logistika tamoyillarini qo'llashni taqozo etadi.

Ushbu maqolada O'zbekistonda qishloq xo'jaligida transport va logistika xizmatlarining holati, mavjud muammolar va ularni bartaraf etish imkoniyatlari hamda kelajak istiqbollari tahlil qilinadi. Maqola IMRAD strukturasiga mos tarzda – kirish, metodologiya, natijalar va muhokama bo'limlari orqali tayyorlandi. Tarqatilgan adabiyotlar tahlili, statistika ma'lumotlari va xalqaro indikatorlar asosida O'zbekiston agrar logistika tizimini rivojlantirish istiqbollari batafsil ko'rib chiqiladi.

Metodologiya. Ushbu maqolada tavsifiy va analitik metodlardan foydalanildi. Ishda ilgari nashr qilingan manbalar (ilmiy maqolalar, o'quv darsliklari, rasmiy hisobotlar) hamda davlat statistika agentligi ma'lumotlari integratsiyalash orqali tahlil qilindi. Tadqiqot usullari quyidagilardan iborat: Adabiyotlarni o'rganish va solishtirish – 1–10-raqamlardagi adabiyotlar, shuningdek FAO, Dunyo Banki va milliy statistika ma'lumotlari o'rganildi. Logistika kontseptsiyalari, transport tizimlari evolyutsiyasi, xalqaro tajriba hamda O'zbekiston haqidagi so'nggi yangiliklar tahlil qilindi.

Statistik tahlil – O'zbekiston statistika qo'mitasi va boshqa manbalardan qishloq xo'jaligi mahsulotlari hajmi, eksport ko'rsatkichlari hamda ularning o'sish sur'ati bo'yicha raqamlar yig'ildi va solishtirildi.

Logistik ko'rsatkichlar tahlili – Transport-logistika samaradorligini baholash uchun Dunyo Bankining Logistic Performance Index (LPI) kabi xalqaro reytinglari va indikatorlari hisobga olindi.

Sistemaviy tahlil – Qishloq xo'jaligi zanjirining turli bo'g'inlaridagi omillar (masalan, yoqilg'i-ta'minot, infrastrukturaviy uskunalar, meva-sabzavotlarni sovutish tizimlari) belgilandi va ular logistik samaradorlikka ta'sirini o'rganish uchun oqim diagrammalari hamda mexanik usullar qo'llanildi.

Ekspert baholash – Xalqaro tajriba asosida agrar logistika infratuzilmasini rivojlantirish bo'yicha ekspert fikrlari tahlil qilindi. Masalan, Evropa va Xitoy tajribalari ko'rib chiqilib, O'zbekistonga mos keladigan yondashuvlar aniqlandi. Tadqiqot natijalari oldindan tayyorlangan metodologiya asosida sifat va miqdor jihatdan tahlil qilindi. Asosiy diqqat logistika tizimining mavjud holati, unga ta'sir etuvchi iqtisodiy omillar va agropolitika elementlariga qaratildi.

Natijalar. Tahlil natijalari O'zbekiston qishloq xo'jaligi logistikasidagi asosiy muammolar va salohiyatlarni ochib berdi. Quyida keltirilgan topilmalar eng muhimlariga asoslanadi: Qishloq xo'jaligi mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi va o'sish sur'ati. Davlat statistika ma'lumotlariga ko'ra, 2023 yilda

qishloq, o'rmon va baliqchilik xo'jaligi mahsulotlari jami hajmi 426,3 trln so'mni tashkil etib, 2022 yilga nisbatan 4,1% ga oshgan. Ushbu ko'rsatkich asosiy qishloq xo'jaligi mahsulotlari turlarining hosili miqdori, shu jumladan don mahsulotlari (8,4 mln tonna), sabzavotlar (11,6 mln tonna), meva va rezavorlar (3,1 mln tonna) singari ma'lumotlar asosida shakllangan. Agrar ishlab chiqarish jadal sur'atda o'sib borayotgan bo'lsa-da, tashish va saqlashda logistika imkoniyatlari cheklanganligi ostida qoldirilgan muammolar ham mavjud.

Eksport ko'rsatkichlari. Respublika Milliy statistika qo'mitasi ma'lumotlariga ko'ra, 2025 yil birinchi yarim yillikda meva-sabzavotlar eksporti 1 078,1 ming tonna bo'lib, uning qiymati 847,3 mln AQSh dollariga yetgan. Bu ko'rsatkichlar ichki logistik tashabbuslarning eksportga katta ta'sirini ko'rsatadi.(UzDaily, 23.07.2025 yil maqolasi)

Logistika xizmatlari bozorining holati. O'zbekiston transport-logistika bo'yicha hali rivojlangan davlatlar darajasida emas. Jahon Bankining 2023 yilgi LPI reytingida O'zbekiston 88-o'rinni egallab, 2,6 ball to'plagan. Bu xalqaro o'lchov bo'yicha milliy transport va logistika infratuzilmasi hali zamonaviy texnologiyalarni yetarlicha joriy etmaganligini ko'rsatadi. LPI sub-ko'rsatkichlariga qaraganda, bojxona, infratuzilma va xalqaro yetkazib berish ko'rsatkichlari past qiymatga ega.

Transport-logistika tizimi samaradorligi. Qishloq xo'jaligi mahsulotlari transportining dolzarbligi yuritilgan tahlillarda aniqlandi. Mahsulotlarining buziluvchanligi, mavsumiy xususiyatlari va qishloq hududlarining geografik yotqizilishi samarali logistika tizimini joriy etishni majburiy qiladi. Tahlillar shuni ko'rsatdiki, transport-logistika tizimidagi mavjud kamchiliklar bartaraf qilinsa, mamlakat iqtisodiyotining umumiy salohiyati oshirilishi, oziq-ovqat xavfsizligi ta'minlanishi va xalqaro bozorda raqobatbardoshlik kuchayishi mumkin. Amaliy natijalarga ko'ra, bugungi kunda O'zbekiston qishloq xo'jaligi mahsulotlarini sifatli va o'z vaqtida yetkazishda bir qator muammolar mavjud: eskirgan transport vositalari, infratuzilma yetishmasligi hamda zamonaviy texnologiyalar joriy qilinmaganligi tizim samaradorligini pasaytiradigan asosiy omillardan ekanligi aniqlandi. Investitsiya samaradorligi tahlilda 2020–2026 yillarga mo'ljallangan investitsiya ssenariysi ham ko'rib chiqildi. Transport-logistika tizimini rivojlantirishga kiritiladigan investitsiya hajmi 2020 yildagi 500 mln so'mdan 2026 yilda 1 500 mln so'mga yetkazilishi prognoz qilinmoqda. Shu ko'rsatkichlar asosida infratuzilma rivojlanishi va logistika samaradorligining ham sezilarli o'sishi taxmin qilindi. Masalan, 2026 yilga kelib infratuzilmaning 50% ga, logistika samaradorligining esa 60% ga oshishi ko'zda tutilgan. Xalqaro tajribalar bo'yicha ilgari nashr etilgan adabiyotlar va tahlillar asosida xalqaro tajriba ham o'rganildi. Evropa mamlakatlarida sovutkichli transport vositalari keng qo'llanilib, mahsulot sifatini saqlash samaradorligi oshirilganligi qayd etilgan. Xitoy tajribasida esa

transport-logistika sohasida raqamlashtirish va avtomatlashtirish joriy etilishi eksport ulushini oshirishga olib kelgani ma'lum bo'lgan. Yuqoridagi natijalar O'zbekistonda agrar logistika tizimini modernizatsiya qilish zaruratini ko'rsatadi. Ayniqsa, meva-sabzavotlarni qayta ishlash va yetkazib berish tizimini takomillashtirish, sovutkichli saqlash omborlarini oshirish, logistika kompaniyalari faoliyatini kengaytirish va transport infratuzilmasini yangilash lozimligi aniqlandi.

Munozara. O'zbekiston qishloq xo'jaligi logistika sektorini takomillashtirish istiqbollari asosiy e'tibor zamonaviy infratuzilmaga, raqamli texnologiyalar va xalqaro standartlarga qaratilishi kerak. Shu maqsadda quyidagi jihatlar muhim: Infratuzilmani modernizatsiya qilish. Hozirgi transport vositalari va saqlash omborlari eskirganligi aniqlangan, shuning uchun yangi avtotransport, sovutkichli konteynerlar va zamonaviy ombor infratuzilmasini joriy etish zarur. Masalan, investitsiya hajmini oshirish (jadvaldagi ssenariy bo'yicha 1500 mln so'm) orqali infratuzilma darajasi sezilarli darajada oshishi rejalashtirilgan. Davlat va xususiy sektor moliyaviy sarmoyalarni jalb etib, agrar logistika zanjirlarini va transport yo'llarini kengaytirish evaziga transportdagi o'tkazish qobiliyatini kuchaytirishi mumkin.

Raqamlashtirish va texnologik yangilanish sohalarida Xalqaro tajribasi bo'yicha Xitoy ko'rsatganidek, logistika jarayonlarini raqamlashtirish eksport ulushini oshirish va tizim samaradorligini kuchaytirishga yordam beradi. O'zbekiston sharoitida ham onlayn monitoring, barcoding, yaqin masofalarda UAV va dron texnologiyalaridan foydalanish logistika operatsiyalarini optimallashtirishi mumkin. Bunda transport va logistika kompaniyalarini raqamli platformalar orqali birlashtirish, mijozlar talablarini real vaqtda kuzatish tizimini joriy etish muhim. Xalqaro hamkorlik va standartlar asosan FAO yordami bilan boshlanayotgan "Milliy Agrar hisobga olish" loyihasi (2025 yil dekabr) iqtisodiyotda uzluksiz ma'lumot oqimini ta'minlashga xizmat qiladi. Bu tashabbus demografik va iqtisodiy ma'lumotlarni birlashtirib, resurslarni samarali taqsimlashga yordam beradi. Bundan tashqari, xalqaro bozorlarda raqobatbardoshlik uchun xalqaro standartlar (masalan, oziq-ovqat xavfsizligi sertifikatlari, logistika ta'minoti sertifikatlari) joriy etilishi zarur.

Ta'lim va malaka oshirish. Logistika xizmatlari tarmog'ida malakali kadrlar yetishmasligi muammo sifatida ko'rilmogda. Transport-logistika va agrologistika bo'yicha ta'lim dasturlarini kengaytirish, amaliy trenerlik va seminarlar tashkil etish orqali bu bo'shliqni to'ldirish lozim. Xususan, agrologistika sohasidagi o'quv-uslubiy materiallar (masalan, Bababekov 2020) logistika kontseptsiyasini qishloq xo'jaligiga mos tushuntirishda qo'l keladi.

Yashil logistika hamda resurslarni optimallashtirish. Iqlim o'zgarishi va resurslar samaradorligini oshirishga oid FAO tavsiyalari asosida ekologik barqaror usullarni joriy etish muhim. Masalan, sovutkichli transportlarda

ekvivalent gazlarni ishlatish va chiqindilarni kamaytirish hamda energiya tejamkor ombor texnologiyalarini joriy qilish orqali og'ir transport infrahayot yo'li loyihalarining CO₂ chiqindilari qisqartirilishi mumkin. Bu borada FAO tomonidan tayyorlangan "Iqlim o'zgarishi va qishloq xo'jalik" yo'l xaritasi qishloq xo'jalik sektorining eksport va ishlab chiqarish salohiyatini iqlim sharoitiga moslashtirishni nazarda tutadi. Bu sohada xususiy sektor ishtirokini kuchaytirish juda ham muhim hisoblanadi. Logistika xizmatlarini rivojlantirishda xususiy kompaniyalarni jalb etish bozor segmentini kengaytiradi. Bozor iqtisodiyotiga o'tish jarayonida shakllanayotgan logistika kompaniyalariga imtiyozlar (soliqlar bo'yicha) yoki jamoat-xususiy sheriklik modeli orqali ko'mish berish mumkin. Bu nafaqat xizmat ko'rsatish sifatini oshiradi, balki yangi investitsiyalarni jalb etadi.

Yuqoridagi choralar O'zbekistonda qishloq xo'jaligi logistika sohasini rivojlantirish va eksport salohiyatini oshirishga ko'maklashadi. Misol uchun, agrologistika tizimi ishlab chiqaruvchidan iste'molchigacha bo'lgan zanjirni optimallashtirish orqali mahsulot narxini barqarorlashtirish, ortiqcha xarajatlarni kamaytirish va global bozorga chiqishni tezlashtirish imkonini beradi. Shu jumladan, digital platformalarda agro-mahsulot yetkazib berish zanjirlarini boshqarish samaradorlikni sezilarli darajada oshiradi.

Xulosa. O'zbekiston qishloq xo'jaligi sohasida logistika xizmatlarining istiqbollari bir necha omillarga bog'liq. Bugungi kunda sektorda mavjud muammolar (eskirgan transport vositalari, infratuzilma yetishmasligi, raqamli yechimlarning pastligi) uni rivojlantirishni to'xtatib turadi. Shu bilan birga, mamlakat transport-logistika tizimining rivojlanishi yo'lida ijobiy omillar ham mavjud. Ular qatorida agrar sektorning iqtisodiy ahamiyati, davlat siyosati (ishlab chiqarishni qo'llab-quvvatlash, yangi infrastruktura loyiholari) va xalqaro hamkorlik (FAO, MDH, Xitoy investitsiyalari)ni aytish mumkin. O'zbekiston sharoitida kuchli agrar logistika tizimi yaratish uchun quyidagilar zarur: logistik xizmatlar infratuzilmasini kengaytirish, zamonaviy texnologiyalar (raqamlashtirish, avtomatlashtirish)ni joriy etish, hamda kadrlar malakasini oshirish. Shu jumladan, O'zbekiston birinchi marta Milliy Agrar hisobga olishni tashkil etishga kirishib, statistika tizimini kuchaytirmoqda. Bu kabi tashabbuslar agrar iqtisodiyot uchun ishonchli ma'lumot bazasini yaratadi va rejalashtirish samaradorligini oshiradi.

Xulosa qilib aytganda, O'zbekistonda qishloq xo'jaligi mahsulotlari logistikasini rivojlantirish — iqtisodiyot barqarorligini va agrar eksport raqobatini mustahkamlovchi muhim omildir. Adabiyot tahlillari va statistik ma'lumotlar ko'rsatadiki, imkoniyatlardan to'la foydalanish, ilg'or xalqaro tajribani joriy etish va kompleks chora-tadbirlar logistika xizmatlarining sifatini oshirishi va agrar soha barqarorligini ta'minlashi mumkin. Shunday qilib, mamlakatimiz qishloq xo'jaligida logistika xizmatlari istiqbollari yuqori

bo'lib, ular samarali rivojlanishi iqtisodiy o'sish va oziq-ovqat xavfsizligiga sezilarli hissa qo'shadi.

Foydalanilgan adabiyotlar royxati:

1. O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA TRANSPORT XIZMATLARI BOZORINING HOZIRGI HOLATI VA UNING IQTISODIY TAHLILI. Axmedov Z.S., Ma Yaowen – Ekonomika i soʻsium №5(132)-1, 2025. cyberleninka.ru
2. "Agrologistika" fanidan o'quv-uslubiy majmua. Bababekov U.J. – Guliston, 2020. scribd.com
3. LOGISTIKA KONSEPTSISIYASI. QISHLOQ XO'JALIGIDA MAKROLOGISTIK VA MIKROLOGISTIK TIZIMI. Nematilloev Sh. – Ilmiy axborotlar №60, 2025. scientific-jl.org
4. QISHLOQ XO'JALIGIDA TRANSPORT LOGISTIKASI. Qobilov B. – Ilmiy axborotlar №60, 2025. scientific-jl.org
5. Qishloq xo'jaligi mahsulotlari logistikasi va undan samarali foydalanish afzalliklari. Olimova B.Sh. – Лучшие интеллектуальные исследования 42(2), 2025 (57–68). scientific-jl.com **Dolzarb ma'lumotlar va hisobotlar**
6. FAO (2023): "Uzbekistan: roadmap to tackle climate change challenges to agricultural production" – FAO yangiliklari (19.10.2023), www.fao.org (http://www.fao.org/). (Agrar sektor mamlakat YAIMining 28 %iga hissa qo'shadi.) fao.org
7. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi (2025): 2025 yil I yarim yillik tashqi savdo ko'rsatkichlari (UzStat ma'lumotlari), UzDaily maqolasi (23.07.2025). (Qishloq xo'jaligi mahsulotlari eksporti 1 078,1 ming tonna, 847,3 mln \$.) uzdaily.uz
8. World Bank (2023): Logistics Performance Index (LPI) – Uzbekistan (rank 88, score 2.6). lpi.worldbank.org
9. O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi (2024): "2023 yilda qishloq xo'jaligi mahsulotlari hajmi 426,3 trln so'm" (Kun.uz, 09.02.2024). (2023 yilgi o'sish 4,1 %.) kun.uz
10. FAO (2025): "Uzbekistan and FAO launch project to support the country's first National Agricultural Census" (FAO yangiliklari, 02.12.2025). (Birinchi Milliy Agrar Xalqaro ro'yxatga olishni tayyorlash hamkorligi.)